

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

LEERPLAN

7DE JAAR

GERICHT OP

INSTROOM

ARBEIDSMARKT

VERZORGENDE/ZORGKUNDIGE

NA OK3

ZEVENDE LEERJAAR

LEERPLANNUMMER
7OK3/VERZORGENDE

INSPECTIENUMMER
Volgt na goedkeuring

Versiedatum
14/04/2025

DOMEINGEBONDEN

STUDIEDOMEIN

MAATSCHAPPIJ &
WELZIJN

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Uitgangspunten	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	4
Onderwijskwalificatie	4
Logische doorstroommogelijkheden	5
Gepersonaliseerd Samen Leren	5
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	5
Opbouw van de leerplandoelen	6
Herkomst van de doelen	6
De leerplandoelen	6
Subdoelen	7
Minimale inhoudelijke afbakening	7
Nummering van de leerplandoelen	7
Leerplandoelen	8
Werkplekcomponent	26
Samenhang ‘doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties’ – leerplandoelen	27
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	29
Minimale materiële vereisten	30
Reguliere trajecten	30
Duale trajecten	30
Vakkenkoppeling	31
Pedagogisch – didactische ondersteuning	32

Inleiding

Samenhang

Vermits er in dit leerjaar geen algemene vorming voorzien is, staat dit leerplan op zichzelf.

Uitgangspunten

Bij het formuleren van de doelen voor deze studierichting is er over gewaakt dat het ambitieniveau hoog ligt voor alle leerlingen. Bovenop de doelen die opgenomen zijn in het curriculumdossier heeft het GO!, vanuit haar ambitie om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen, GO!-doelen toegevoegd. Het geheel van de leerplandoelen is evenwichtig opgesteld met oog voor de haalbaarheid voor alle leerlingenprofielen.

Eigenheid van de studierichting

In deze studierichting worden de competenties van de **beroepskwalificaties verzorgende en zorgkundige** gerealiseerd.

De verzorgende ondersteunt de zorgvrager en zijn omgeving bij de activiteiten van het dagelijks leven op vlak van persoonsverzorging, comfortzorg, huishoudelijke ondersteuning, psychosociale en (ped)agogische zorg en bij activiteiten zowel binnen als buitenshuis teneinde de zorgvrager op een preventieve, herstellende en verzorgende wijze tegemoet te komen als burger in de samenleving, vertrekkende van zijn/haar noden, behoeften en eigen mogelijkheden.

De zorgkundige volgt onder toezicht van een verpleegkundige de gezondheidstoestand van de cliënt op, begeleidt deze bij de activiteiten van het dagelijks leven, voert toegewezen verpleegkundige handelingen uit en staat in voor lichaamsverzorging, comfortzorg, preventie, gezondheidsopvoeding en logistieke ondersteuning teneinde de cliënt op efficiënte en kwaliteitsvolle wijze te ondersteunen en te verzorgen, waarbij rekening gehouden wordt met zijn/haar welzijn.

De leerlingen dienen hun opleidingstraject te vervullen binnen deze verschillende contexten: residentiële setting en thuiszorg.

Afbakening:

- Verzorgende:
Beschrijving van de specifieke doelgroepen met inbegrip van hun context, zoals:
  - kraamzorg inclusief meerlingenzorg;
  - gezinnen in een problematische opvoedingssituatie;
  - personen met psych(iatr)ische problemen;
  - personen met een handicap;
  - personen met een chronische zorgnood;
  - personen met dementie;
  - personen in een palliatieve zorgfase.
- Zorgcontext:
  - Natuurlijk thuismilieu van de zorgvrager
  - Centrum voor dagopvang
  - Voorzieningen voor personen met een handicap

Doelgroep

De leerlingen die in dit zevende specialisatiejaar starten, komen in principe uit een studierichting in de derde graad binnen hetzelfde (sub)domein. Hierdoor hebben deze leerlingen meerdere competenties die in dit specialisatiejaar aan bod komen reeds (ten dele) verworven. Het is belangrijk dit in kaart te brengen en mee te nemen in de vormgeving van het curriculum zodat de focus gelegd wordt op deze competenties die nieuw zijn in dit specialisatiejaar.

In deze studierichting kunnen ook leerlingen uit andere vooropleidingen instromen. Afhankelijk van de reeds verworven competenties door de leerling zullen competenties die reeds uitgebreid aan bod kwamen in de logische vooropleiding maar niet verworven werden door de betrokken leerling extra aandacht vragen.

Leerlingen in deze studierichting kunnen een keuze gemaakt hebben voor duaal leren wat inhoudt dat ze afwisselend op een werkplek én op school willen leren.

Onderwijskwalificatie

Een onderwijskwalificatie geeft weer wat je moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. In de Vlaamse kwalificatiestructuur zijn de kwalificaties ondergebracht op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit.

Deze studierichting situeert zich op VKS-niveau 3. De uitgangspunten voor een VKS-niveau 3 zijn:

- Kennis en vaardigheden:
  - een aantal abstracte begrippen, wetten, formules en methodes uit een specifiek domein begrijpen
  - hoofd- en bijzaken in informatie onderscheiden
  - één of meer van de volgende vaardigheden aanwenden:
    - cognitieve: informatie analyseren via deductie en inductie, en informatie synthetiseren
    - motorische: constructies maken op basis van een plan
  - handelingen verrichten die tactisch en strategisch inzicht vereisen
  - artistiek-creatieve vaardigheden toepassen
  - standaardprocedures en methodes kiezen, combineren en gebruiken bij het uitvoeren van taken en bij het oplossen van verschillende welomschreven concrete problemen
- Context, autonomie en verantwoordelijkheid:
  - handelen in vergelijkbare contexten waarin een aantal factoren veranderen
  - handelen met delicate, actieve objecten
  - binnen een afgebakend takenpakket functioneren met enige autonomie
  - beperkte organisatorische verantwoordelijkheid opnemen voor eigen werk

De verwachtingen uit de onderwijskwalificatie vormen een hulpmiddel voor leraren en vakgroepen om de afbakening van de leerplandoelen concreet vorm te geven.

Logische doorstroombmogelijkheden

Verzorgende-Zorgkundige is een studierichting met een arbeidsmarktfinaliteit. Dat houdt in dat de leerling voorbereid wordt op een succesvolle doorstroom naar een job op de arbeidsmarkt of graduaatsopleidingen binnen hetzelfde interessegebied. De leerlingen kunnen ook kiezen voor een ander specialisatiejaar.

De leerlingen kunnen daarnaast ook een Voorbereidend Jaar op het Hoger Onderwijs na Structuuronderdeel met Arbeidsmarktfinaliteit volgen, waarna ze de mogelijkheid hebben om te starten in een bacheloropleiding.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met elke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

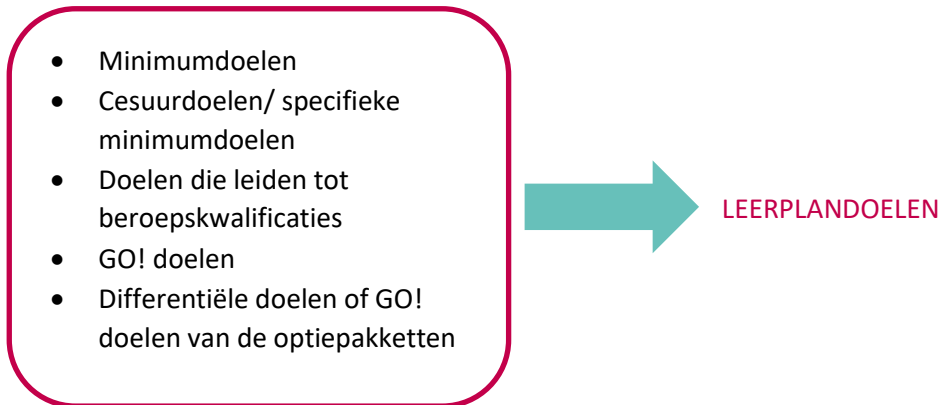
Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK7_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volnummer (bijvoorbeeld BK7_01.01):
  - BK7: Het gaat hier over een doel uit het zevende jaar dat leidt tot een beroepskwalificatie
  - 01.01: Dit is het volnummer van het leerplandoel.
    - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
    - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1 of geen nummer):
  - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
  - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK7_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK7_01.01.01):
  - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK7_01.01
- Indien een subdoel overeenkomt met een specifiek minimumdoel wordt de verwijzing naar het minimumdoel rechts in de tabel opgenomen.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen^{1 2 3}

BK7_01.01	1
De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures. ⁴	
toepassen	
BK7_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK7_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK7_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.	

¹ De leerplandoelen zijn identiek voor de duale (lineair of modulair georganiseerd) en reguliere leerweg.

² De beroepsgerichte vorming duaal kan lineair of modulair georganiseerd worden. Bij een keuze voor een modulaire organisatie wordt er gewerkt met clusters. De samenstelling van deze clusters is terug te vinden in de curriculumdossiers (zie website van AHOVOKS).

³ De leerlingen dienen hun opleidingstraject te vervullen binnen deze verschillende contexten: residentiële setting en thuiszorg.

Afbakening:

- Verzorgende:
Beschrijving van de specifieke doelgroepen met inbegrip van hun context, zoals:
  - kraamzorg inclusief meerlingenzorg;
  - gezinnen in een problematische opvoedingssituatie;
  - personen met psych(iatr)ische problemen;
  - personen met een handicap;
  - personen met een chronische zorgnood;
  - personen met dementie;
  - personen in een palliatieve zorgfase.
- Zorgcontext:
  - Natuurlijk thuismilieu van de zorgvrager
  - Centrum voor dagopvang
  - Voorzieningen voor personen met een handicap

⁴ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK7_01.02

2

De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.⁵

toepassen

BK7_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK7_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.

BK7_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

BK7_01.03

3

De leerlingen handelen economisch en duurzaam.⁶

toepassen

BK7_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK7_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

⁵ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁶ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK7_01.04

4

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.⁷

toepassen

BK7_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK7_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.

BK7_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK7_01.05

5

De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.⁸

toepassen

⁷ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁸ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK7_02.01

De leerlingen hanteren de richtlijnen met betrekking tot voedselveiligheid en voedselhygiëne binnen een professionele context.

- hygiëne- en veiligheidsvoorschriften voor voedingsmiddelen: HACCP, GHP, CCP's en PVA's

toepassen

BK7_02.02

De leerlingen richten de werkplek doelgericht in.

toepassen

BK7_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen leggen het materiaal (als verzamelnaam) klaar in functie van de opdracht.

BK7_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen bergen het materiaal (als verzamelnaam) op na de opdracht.

BK7_02.02.03

Subdoel 3

De leerlingen volgen de voorraad op.

BK7_02.03

8

De leerlingen hanteren een systematische aanpak bij het plannen en organiseren van de zorg van de cliënt conform het zorg- en ondersteuningsplan.

toepassen

BK7_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen hanteren een systematische aanpak bij het plannen en organiseren van het professionele takenpakket in overleg met het team.

BK7_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen bepalen in overleg met het team prioriteiten conform het zorg- en ondersteuningsplan van een cliënt.

BK7_02.03.03

Subdoel 3

De leerlingen passen Systematisch Verpleegkundig Handelen toe bij het uitvoeren van zorgtaken.

BK7_02.04

11

De leerlingen nemen preventieve maatregelen ter voorkoming van primaire, secundaire en tertiaire letsels tijdens de zorgverlening.

toepassen

BK7_02.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen de principes ter gezondheidsbevordering en ter preventie van infecties, besmettingen en ziektes bij cliënten toe.

- vaccinatie

BK7_02.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen de beschermingsmaatregelen (bepaald in protocollen) ter bestrijding van infecties en besmettingen toe.

BK7_02.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen de preventieve maatregelen toe ter voorkoming van primaire, secundaire en tertiaire letsels tijdens de zorgverlening.

BK7_02.05

13

De leerlingen observeren (veranderingen in) de gezondheidstoestand van de cliënt.

- observatietechnieken en -instrumenten binnen een professionele context
- registratietechnieken en -instrumenten binnen een professionele context
- signaalfunctie
- signalen van comfort en discomfort, alarmsignalen, verontrustende situaties

toepassen

BK7_02.06

13, 14

De leerlingen interpreteren observatiegegevens over (de veranderingen in de gezondheidstoestand van) cliënten en stemmen hun handelen hierop af.

- (zelf)reflectiemethodieken
- mogelijke implicaties voor het handelen van (zorg)actoren

analyseren

BK7_02.07

14

De leerlingen signaleren en rapporteren over (veranderingen in) de gezondheidstoestand van cliënten aan andere (zorg)actoren en in het zorgdossier.

toepassen

BK7_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen rapporteren mondeling over (veranderingen bij) cliënten aan andere (zorg)actoren.

BK7_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen rapporteren schriftelijk of digitaal over (veranderingen bij) cliënten in functie van continuïteit van zorg.

BK7_02.08

5

De leerlingen handelen volgens de professionele gedragscode binnen de grenzen van het wetgevend kader.

toepassen

BK7_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen gaan op een positieve manier om met diversiteit.

- verschillende achtergronden
- maatschappelijk kwetsbare gezinnen

BK7_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen gaan respectvol om met anderen binnen een professionele context.

- diverse werkcontexten: bij cliënten in de setting thuis- of gezinszorg, residentiële settings en ziekenhuizen (residentiële zorg, thuisverpleging, thuiszorg, gehandicaptenzorg, ziekenhuissector, palliatieve zorg, revalidatie, ...)
- taken en rollen andere (zorg)actoren
- professionele relatie (inclusief scheiding beroepscontext- privé)
- vertrouwensrelatie
- het zorg- en ondersteuningsplan

BK7_02.08.03

Subdoel 3

De leerlingen handelen volgens deontologische principes.

- verantwoordelijkheidszin
- privacy van cliënten
- beroepsgeheim
- aansprakelijkheid
- meldingsplicht
- schuldig verzuim

BK7_02.08.04

Subdoel 4

De leerlingen informeren cliënten over hulpmiddelen en ondersteuningsinstanties.

- veel voorkomende zorg- en ondersteuningsvragen

BK7_02.08.05

Subdoel 5

De leerlingen handelen binnen de grenzen van het wetgevend kader.

- regelgeving: KB van 27 februari 2019 tot wijziging van het KB van 12 januari 2006 'tot vaststelling van de verpleegkundige activiteiten die de zorgkundigen mogen uitvoeren en de voorwaarden waaronder de zorgkundigen deze handelingen mogen stellen'
- regelgeving: Het KB van 12/01/2006 besluit tot vaststelling van de verpleegkundige activiteiten die de zorgkundigen mogen uitvoeren en de voorwaarden waaronder de zorgkundigen deze handelingen mogen stellen, 12 januari 2006
- regelgeving: 10 MEI 2015 - Gecoördineerde wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen

BK7_02.09

7

De leerlingen ondersteunen en bevorderen empowerment en zelfredzaamheid van de cliënt.

toepassen

BK7_02.09.01

Subdoel 1

De leerlingen herkennen de visie van de zorginstelling in de dagdagelijkse werking.

- visie op zorg en zorgprocessen, holistische visie op de mens: de generalistische benadering in zorg en ondersteuning, kwaliteit van leven

BK7_02.09.02

Subdoel 2

De leerlingen gaan op empathische wijze om met cliënten.

- afstand en nabijheid, aandacht
- welbevinden en betrokkenheid
- zorgnood
- draaglast en draagkracht
- geen waardeoordeel
- empowerment
- zelfredzaamheid en zelfstandigheid
- onvoorwaardelijke positieve aanvaarding
- cultuursensitief handelen
- sensitief-responsief handelen

BK7_02.09.03

Subdoel 3

De leerlingen gaan gepast om met weerstand van cliënten.

BK7_02.09.04

Subdoel 4

De leerlingen gaan op een constructieve manier om met conflicten.

BK7_02.09.05

Subdoel 5

De leerlingen gaan op een constructieve manier om met stressvolle situaties.

BK7_02.09.06

Subdoel 6

De leerlingen bieden ondersteuning bij moeilijke momenten, verdriet en rouw.

BK7_02.10

De leerlingen reflecteren over de werking en dragen bij tot de verbetering van de zorg en ondersteuning.

evalueren

BK7_02.10.01

Subdoel 1

De leerlingen bekijken een probleem door de bril van de verschillende betrokken personen.

BK7_02.10.02

Subdoel 2

De leerlingen zoeken met collega's naar een gezamenlijke oplossing.

BK7_02.10.03

Subdoel 3

De leerlingen bedenken met collega's verbeterpunten.

BK7_02.11

12

De leerlingen voeren EHBO uit bij noodsituaties binnen een gesimuleerde professionele context.

toepassen

BK7_02.12

De leerlingen identificeren sociaal-emotionele behoeften van een cliënt en spelen hierop in.

analyseren

BK7_02.12.01

Subdoel 1

De leerlingen illustreren vanuit herkenbare situaties de algemene ontwikkeling van cliënten.

- levensloopfasenpsychologie op fysiek, psychisch, sociaal-relatieel, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak
- aandachtspunten voor de verzorgende / zorgkundige

BK7_02.12.02

Subdoel 2

De leerlingen identificeren behoeften van cliënten.

BK7_02.12.03

Subdoel 3

De leerlingen spelen in op (basis)behoeften van cliënten.

- (basis)behoeften van cliënten (inclusief beweging, rust en slaap)
- verwachtingen en noden van cliënten

BK7_02.12.04

Subdoel 4

De leerlingen spelen in op sociaal-emotionele behoeften en gevoelens van cliënten.

- specifieke doelgroepen: moeder en kind (kraamzorg inclusief meerlingenzorg), gezinnen (in een problematische opvoedingssituatie), personen met psych(iatr)ische problemen, personen met een beperking, personen met een chronische zorgnood, personen met dementie, personen in een palliatieve zorgfase

BK7_02.12.05

Subdoel 5

De leerlingen geven cliënten het gevoel dat ze welkom zijn en erbij horen.

BK7_02.13

6

De leerlingen hanteren sociale en communicatieve vaardigheden in functie van het ondersteunen, verzorgen en begeleiden van cliënten binnen een cliëntgerichte relatie.

- sociale en communicatieve vaardigheden met cliënten en hun netwerk (inclusief actief luisteren, correct begrip van de cliënt)
- afspraken aangaande de uitvoering van de hulp- of zorgvraag
- informatie over en advies voor een gezonde levenswijze en goede lichaamszorg
- grenzen binnen de cliëntgerichte relatie
- problematisch of grensoverschrijdend gedrag van cliënten

creëren

BK7_02.14

16

De leerlingen voeren huishoudelijke activiteiten en logistieke taken uit conform het zorg- en ondersteuningsplan.

toepassen

BK7_02.14.01

Subdoel 1

De leerlingen bereiden en bedelen (aangepaste) maaltijden voor cliënten.

- evenwichtige, gezonde en gevarieerde voeding voor cliënten
- voedingsbehoeften, voedingsvoorkeuren
- aangepaste voeding, voedings- en dieetvoorschriften (inclusief intoleranties, allergieën, malnutritie en nutritionele interventies) bij cliënten
- basisbereidingstechnieken voor eenvoudige bereidingen voor cliënten conform het zorg- en ondersteuningsplan

BK7_02.14.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren functionele zorg voor de woon- en leefomgeving van een cliënt uit.

BK7_02.14.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren functionele zorg aan wasgoed van een cliënt uit.

BK7_02.14.04

Subdoel 4

De leerlingen stellen een boodschappenlijst met een cliënt op rekening houdend met de budgetafspraken met een cliënt.

BK7_02.14.05

Subdoel 5

De leerlingen ondersteunen cliënten bij verplaatsing.

BK7_02.14.06

Subdoel 6

De leerlingen doen cliëntenvervoer conform het zorg- en ondersteuningsplan.

- verplaatsingstechnieken
- mobiliteitsgraden: goede gezondheid/mobiel, krukken/wandelstok, loophulp, rolstoel, bedlegerig, ...
- specifiek materiaal: looprek/rollator, rolstoel, multipositiewagen, bed, kinderwagen, ...

BK7_02.15

17

De leerlingen lichten aspecten van ondersteuning bij opvoeding toe.

- ondersteuning bij de zorg voor moeder en kind in het kader van kraamzorg (inclusief borstvoeding) en meerlingenzorg
- opvoedingsprincipes
- toezicht op kinderen
- begeleiding van kinderen bij spel of huiswerk
- ondersteuning van gezinnen bij dagelijkse opvoedingstaken

begrijpen

BK7_02.16

15

De leerlingen stimuleren de cliënt om deel te nemen aan ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten.

Toepassen

BK7_02.16.01

Subdoel 1

De leerlingen regelen ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten volgens de verwachtingen en noden van de cliënt.

BK7_02.16.02

Subdoel 2

De leerlingen bieden cliënten inspraak- en keuzemogelijkheden.

BK7_02.16.03

Subdoel 3

De leerlingen stimuleren cliënten om aan zinvolle ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten afgestemd op hun noden en behoeften deel te nemen.

BK7_02.16.04

Subdoel 4

De leerlingen bieden (fysieke en emotionele) ondersteuning aan cliënten tijdens ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten.

BK7_02.17
9

De leerlingen beschrijven de aandachtspunten bij de zorg voor en ondersteuning van een cliënt met vaak voorkomende gezondheidsproblemen.

analyseren

BK7_02.17.01

Subdoel 1

De leerlingen hebben inzicht in de anatomie en fysiologie van de gezonde mens om de vaak voorkomende gezondheidsproblemen en ziektes beter te begrijpen.

BK7_02.17.02

Subdoel 2

De leerlingen hebben inzicht in de kenmerken, oorzaken en behandeling van vaak voorkomende gezondheidsproblemen en ziektes bij cliënten.

- enkele vaak voorkomende gezondheidsproblemen bij cliënten: aandoeningen aan de huid, aandoeningen aan het bewegingsstelsel, aandoeningen aan het spijsverteringsstelsel, aandoeningen aan het uitscheidingsstelsel, aandoeningen aan het ademhalingsstelsel, aandoeningen aan het hart- en bloedvatenstelsel, aandoeningen aan het zenuwstelsel, veel voorkomende psychi(atri)sche problemen, kanker

BK7_02.17.03

Subdoel 3

De leerlingen beschrijven de invloed van het gezondheidsprobleem op het functioneren van de cliënt en de aandachtspunten bij de zorg en ondersteuning.

BK7_02.18

9

De leerlingen voeren de basiszorg uit volgens het zorg- en ondersteuningsplan van de cliënt met of zonder ADL-dysfunctie conform de wettelijke bepalingen.

toepassen

BK7_02.18.01

Subdoel 1

De leerlingen werken volgens de basisprincipes van Grypdonck.

BK7_02.18.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren de basiszorg conform de professionele aanbevelingen en de evidence based protocollen uit.

BK7_02.18.03

Subdoel 3

De leerlingen meten lengte en gewicht van cliënten.

BK7_02.18.04

Subdoel 4

De leerlingen bieden hygiënische zorg aan een cliënt.

BK7_02.18.05

Subdoel 5

De leerlingen verzorgen een geheelde stoma (zonder dat wondzorg noodzakelijk is).

BK7_02.18.06

Subdoel 6

De leerlingen voeren mondzorg uit bij cliënten.

BK7_02.18.07

Subdoel 7

De leerlingen signaleren problemen met de orale vochtinname van een cliënt.

BK7_02.18.08

Subdoel 8

De leerlingen signaleren problemen met de blaassonde.

BK7_02.18.09

Subdoel 9

De leerlingen brengen een cliënt in een functionele houding met technische hulpmiddelen conform het zorg- en ondersteuningsplan.

BK7_02.18.10

Subdoel 10

De leerlingen meten de gedelegeerde parameters behorende tot de verschillende biologische functiestelsels: polsslag, lichaamstemperatuur bij cliënten.

BK7_02.18.11

Subdoel 11

De leerlingen verwijderen en brengen kousen ter preventie of behandeling van veneuze aandoeningen, met uitsluiting van compressietherapie met elastische verbanden opnieuw aan.

BK7_02.18.12

Subdoel 12

De leerlingen helpen bij de vocht- en voedseltoediening bij een cliënt, uitgezonderd bij slikstoornissen en bij sondevoeding.

BK7_02.18.13

Subdoel 13

De leerlingen helpen bij de niet-steriele afname van excreties en secreties.

BK7_02.18.14

Subdoel 14

De leerlingen helpen bij de inname van medicatie via orale weg.

BK7_02.18.15

Subdoel 15

De leerlingen bieden comfortzorg bij palliatieve en terminale zorg.

BK7_02.18.16

Subdoel 16

De leerlingen dienen de laatste zorg aan de overleden cliënt toe.

BK7_02.19

10

De leerlingen voeren bijkomende handelingen uit volgens de richtlijnen aan een cliënt met of zonder ADL-dysfunctie onder supervisie van een verpleegkundige.

toepassen

BK7_02.19.01

Subdoel 1

De leerlingen meten de gedelegeerde parameters behorende tot de verschillende biologische functiestelsels: bloeddruk, ademhaling, pijn, bewustzijn, glycemiemeting via capillaire bloedafname.

BK7_02.19.02

Subdoel 2

De leerlingen dienen medicatie toe, met uitsluiting van verdovende middelen, die voorbereid is door de verpleegkundige of de apotheker langs volgende toedieningswegen: oraal (inbegrepen inhalatie), rectaal, oogindruppeling, oorindruppeling, percutaan, toediening van gefractioneerde heparine via subcutane weg.

BK7_02.19.03

Subdoel 3

De leerlingen dienen voeding en vocht langs orale weg toe (inclusief cliënt met slikstoornissen).

BK7_02.19.04

Subdoel 4

De leerlingen verwijderen manueel fecalomen.

BK7_02.19.05

Subdoel 5

De leerlingen verwijderen en brengen verbanden en kousen ter preventie of behandeling van veneuze aandoeningen (inclusief compressietherapie met elastische verbanden) opnieuw aan.

Werkplekcomponent

Relevante informatie over de werkplekcomponent is terug te vinden in de lessentabel die terug te vinden is op de website van het GO!.

Samenhang ‘doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties’ – leerplandoelen

Nummer doel CD	Doel CD	Leerplandoel / subdoel
1	De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).	BK7-01.01
2	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	BK7-01.02
3	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	BK7-01.03
4	De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	BK7-01.04
5	De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.	BK7-01.05
6	De leerlingen handelen volgens de professionele gedragscode binnen de grenzen van het wetgevende kader.	BK7-02.08
7	De leerlingen werken samen met de cliënt en communiceren professioneel binnen een cliëntgerichte zorgrelatie.	BK7-02.13
8	De leerlingen ondersteunen en bevorderen empowerment en zelfredzaamheid van de cliënt.	BK7-02.09
9	De leerlingen plannen en organiseren de zorg van de cliënt conform het zorg- en ondersteuningsplan.	BK7-02.03
10	De leerlingen voeren de basiszorg uit volgens het zorg- en ondersteuningsplan van de cliënt met of zonder ADL-dysfunctie, met inbegrip van comfortzorg bij palliatieve en terminale cliënt en laatste zorg aan de overleden cliënt.	BK7-02.17 BK7-02.18
11	De leerlingen voeren bijkomende handelingen uit volgens de richtlijnen aan een cliënt met of zonder ADL-dysfunctie met inbegrip van gedelegeerde verpleegkundige handelingen.	BK7-02.19
12	De leerlingen nemen preventieve maatregelen ter voorkoming van primaire, secundaire en tertiaire letsels tijdens de basiszorg.	BK7-02.04
13	De leerlingen voeren EHBO uit bij noodsituaties.	BK7-02.11
14	De leerlingen observeren en signaleren veranderingen in de gezondheidstoestand van de cliënt.	BK7-02.05 BK7-02.06
15	De leerlingen evalueren de zorg en rapporteren in het zorgdossier.	BK7-02.06
16	De leerlingen regelen ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten volgens de verwachtingen en noden van de cliënt en stimuleren de cliënt om deel te nemen.	BK7-02.16
17	De leerlingen voeren huishoudelijke activiteiten en logistieke taken uit.	BK7-02.14
18	De leerlingen lichten aspecten van ondersteuning bij de opvoeding toe.	BK7-02.15

Aanvullende onderliggende kennis De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.		In leerplandoel / subdoel
a.	Anatomie en fysiologie	BK7-02.17
b.	Contexten: residentiële zorg, thuisverpleging, thuiszorg, gehandicaptenzorg, ziekenhuissector, palliatieve zorg, revalidatie	BK7-02.08
c.	Doelgroepen: kraamzorg inclusief meerlingenzorg, gezinnen in een problematische opvoedingssituatie, personen met psych(iatr)ische problemen, personen met een handicap, personen met een chronische zorgnood, personen met dementie, personen in een palliatieve zorgfase	BK7-02.12
d.	Gedelegeerde verpleegkundige handelingen (vermeld in de wetgeving van 27 februari 2019 en aangepaste versies)	BK7-02.08
e.	Holistische visie op de mens	BK7-02.09
f.	Zorgvisie en zorgprocessen	BK7-02.09

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de derde graad arbeidsmarktgerichte finaliteit worden competenties van 1 of meerdere beroepskwalificaties / deelkwalificaties gerealiseerd. Met het oog op het uitreiken van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties is het nodig te weten welke leerplandoelen verband houden met de competenties van de beroepskwalificatie.

Een concordantie tussen de leerplandoelen en de beroepskwalificatie(s) is terug te vinden op de website van het GO!.

Minimale materiële vereisten

Reguliere trajecten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Duale trajecten

Binnen een duaal traject wordt er gewerkt met erkende werkplekken. Dit houdt in dat er op deze werkplekken voldoende materialen en de nodige uitrusting aanwezig zijn opdat de leerplandoelen kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Om leerlingen, indien nodig, te remediëren, of om eventuele ontbrekende competenties aan te leren, is het niet noodzakelijk dat de school over alle materialen en uitrusting beschikt om alle leerplandoelen te realiseren. Een basisaanwezigheid aan materialen en uitrusting volstaat. Indien nodig kan de school met de werkplek afspraken maken om de remediëring of het aanleren van ontbrekende competenties op de werkplek te organiseren zodat van de daar aanwezige materialen en uitrusting gebruik kan gemaakt worden. Uiteraard kan de school hiervoor ook beroep doen op materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.